

УДК 74.01:741.02

DOI <https://doi.org/10.32782/uad.2026.2.13>**Глухенький Ігор Іванович,**

старший викладач кафедри скульптури

Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури

ORCID ID: 0009-0003-5373-3195

igor.gluhenkii@naoma.edu.ua

НОВІТНІ ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ ОБРАЗНОСТІ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ СТАНКОВІЙ СКУЛЬПТУРІ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Статтю присвячено дослідженню новітніх прийомів формування образності в сучасній українській станковій скульптурі початку ХХІ століття. Актуальність теми зумовлена інтенсивними трансформаціями художньо-пластичної мови скульптури в умовах змін культурних, соціальних і технологічних парадигм сучасності. Сучасна українська станкова скульптура демонструє активне переосмислення традиційних засобів формотворення, розширення виражальних можливостей матеріалу та інтеграцію експериментальних технологій у художню практику.

У статті розглянуто специфіку формування художнього образу через взаємодію матеріалу, фактури, кольору та технологічного експерименту як самостійних образотворчих чинників. Проаналізовано процес переходу від класичної монохромної пластики до поліхромних і змішаних матеріально-пластичних рішень, що суттєво впливають на емоційно-сміслову наповненість скульптурного образу. Особливу увагу приділено ролі фактури як інструмента просторової виразності, а також кольору й патини, які в сучасній скульптурній практиці набувають значення активних носіїв символічного та психологічного змісту.

Визначено, що технологічні інновації, синтез традиційних і новітніх методів формоутворення, використання змішаних матеріалів та експериментальних технік сприяють розширенню меж пластичного мислення митців. Станкова скульптура початку ХХІ століття постає як динамічна система художніх пошуків, у межах якої образність формується на перетині матеріальної структури твору та його концептуально-сміслового наповнення.

Узагальнено ключові тенденції розвитку сучасної української станкової скульптури, серед яких домінують посилення ролі матеріально-пластичних засобів, символізація форми, ускладнення просторово-композиційних рішень та активне залучення технологічного експерименту. Отримані результати сприяють поглибленню мистецтвознавчого осмислення процесів формування образності в сучасній скульптурній практиці України.

Ключові слова: станкова скульптура, образність, художній образ, пластична форма, матеріал, фактура, колір, патина, технологічний експеримент, сучасне українське мистецтво.

Glukhenkij Igor. LATEST TECHNIQUES OF IMAGE FORMATION IN CONTEMPORARY UKRAINIAN EASEL SCULPTURE OF THE EARLY 21ST CENTURY

The article is devoted to the study of the latest techniques of image formation in contemporary Ukrainian easel sculpture of the early 21st century. The relevance of the topic is determined by the intensive transformations of the artistic and plastic language of sculpture under the influence of cultural, social, and technological shifts of the present time. Contemporary Ukrainian easel sculpture demonstrates an active reinterpretation of traditional formative means, expansion of expressive material possibilities, and integration of experimental technologies into artistic practice.

The paper examines the specifics of artistic image formation through the interaction of material, texture, color, and technological experimentation as independent figurative factors. The transition from classical monochrome plastic solutions to polychrome and mixed material-plastic compositions that significantly affect the emotional and semantic content of sculptural imagery is analyzed. Particular attention is paid to the role of texture as a tool of spatial expressiveness, as well as to color and patina, which in modern sculptural practice acquire the meaning of active carriers of symbolic and psychological content.

It has been determined that technological innovations, the synthesis of traditional and modern formative methods, the use of mixed materials, and experimental techniques contribute to expanding the boundaries of plastic thinking of artists. Easel sculpture of the early 21st century appears as a dynamic system of artistic explorations in

which imagery is formed at the intersection of the material structure of the artwork and its conceptual and semantic content.

The key trends in the development of contemporary Ukrainian easel sculpture are summarized, including the strengthening of material and plastic means, symbolization of form, complication of spatial and compositional solutions, and active involvement of technological experimentation. The obtained results contribute to a deeper art historical understanding of the processes of image formation in modern sculptural practice of Ukraine.

Key words: easel sculpture, imagery, artistic image, plastic form, material, texture, color, patina, technological experiment, contemporary Ukrainian art.

Вступ. Сучасна українська станкова скульптура початку XXI століття характеризується активними процесами художнього оновлення, що зумовлені змінами культурних парадигм, технологічним розвитком та переосмисленням традиційних пластичних засобів виразності. У межах сучасного мистецького процесу скульптура дедалі виразніше постає як простір експерименту з матеріалом, фактурою, кольором і просторовою організацією форми, що безпосередньо впливає на формування художньої образності твору.

Одним із провідних напрямів трансформації пластичної мови є розвиток малої станкової пластики, яка завдяки камерному формату та інтимності сприйняття створює сприятливі умови для глибоких образно-сміслових пошуків митців. Мала форма виступає своєрідною лабораторією художніх експериментів, де органічно поєднуються академічна традиція та інноваційні формотворчі практики [1; 6].

Проблематика розвитку сучасної української скульптури неодноразово ставала предметом мистецтвознавчих досліджень. У наукових працях висвітлено еволюцію пластичної мови, трансформації стилістики та вплив соціокультурних чинників на художні процеси кінця XX – початку XXI століття [4; 14]. Дослідники наголошують на розширенні виражальних можливостей скульптури через активне залучення нових матеріалів і технологій, що сприяє посиленню емоційно-образної насиченості творів [5; 13].

Важливе місце у сучасних дослідженнях посідає аналіз малої пластики як специфічної сфери художнього формотворення. Зокрема, розглядаються питання інтерпретації образу людини, символічної мови форми та метафоричності пластичних рішень у творчості українських митців [2; 3]. Окрему увагу

приділено ролі просторового середовища та взаємодії скульптури з інтер'єрним контекстом, що впливає на характер сприйняття художнього образу [6].

Суттєвим аспектом сучасної скульптурної практики є осмислення національних художніх традицій та спадкоємності мистецьких шкіл. У наукових публікаціях простежено вплив провідних педагогічних осередків на формування професійної мови митців, розвиток індивідуальних стилів і збереження академічної основи в умовах новітніх художніх пошуків [5; 12; 17].

Водночас низка аспектів, пов'язаних із новітніми прийомами формування образності в сучасній українській станковій скульптурі, потребує подальшого системного мистецтвознавчого осмислення. Зокрема, недостатньо досліджено роль матеріально-пластичних експериментів, синтез традиційних і новітніх технологій, а також функціонування кольору й фактури як самостійних образотворчих чинників у структурі художнього твору [10; 15].

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю комплексного аналізу новітніх прийомів формування образності в сучасній українській станковій скульптурі початку XXI століття, що дозволяє поглибити розуміння закономірностей розвитку пластичного мистецтва в умовах сучасного культурного простору.

Матеріали та метод. Матеріальну основу дослідження становлять твори сучасної української станкової скульптури початку XXI століття, зокрема зразки малої пластики, що репрезентують новітні підходи до формування художньої образності. До аналізу залучено авторські скульптурні практики українських митців, виставкові проекти, музейні колекції та документальні матеріали, що

відображають тенденції розвитку пластичного мистецтва в Україні. Важливу частину джерельної бази складають наукові публікації, каталоги виставок, енциклопедичні видання та мистецтвознавчі дослідження, присвячені проблемам сучасної скульптури, еволюції її пластичної мови та трансформації художніх засобів виразності [4; 14].

У процесі дослідження враховано праці, що висвітлюють розвиток української скульптури кінця ХХ — початку ХХІ століття, зокрема питання стилістичних змін, оновлення формотворчих підходів та впливу соціокультурних чинників на художній процес [13; 15]. Окрему увагу приділено роботам, присвяченим малій пластиці як специфічній сфері скульптурної творчості, де найбільш виразно проявляються експериментальні матеріально-пластичні рішення та індивідуальні художні стратегії митців [1; 3; 6].

Методологічну основу дослідження становить комплекс загальнонаукових і спеціальних мистецтвознавчих методів. Застосовано системно-аналітичний підхід для виявлення закономірностей розвитку сучасної української станкової скульптури та визначення місця новітніх прийомів формування образності у структурі художнього процесу. Історико-мистецтвознавчий метод дав змогу простежити еволюцію пластичної мови скульптури в контексті культурних трансформацій та мистецьких традицій [4; 14].

Формально-пластичний аналіз використано для дослідження композиційної побудови творів, особливостей формоутворення, пластичної динаміки та просторової організації скульптурних об'єктів. Порівняльний метод забезпечив зіставлення індивідуальних творчих підходів українських скульпторів і виявлення спільних тенденцій у розвитку художньої образності [2; 10].

Структурно-функціональний підхід застосовано з метою осмислення взаємодії матеріалу, фактури, кольору та технологічного експерименту як самостійних образотворчих чинників. Інтерпретаційний метод дозволив розкрити символічні, емоційно-психологічні та культурні смисли художніх образів у сучасній скульптурній практиці. Комплексне використання зазначених методів

забезпечило всебічний аналіз новітніх прийомів формування образності в сучасній українській станковій скульптурі та сприяло досягненню поставленої мети дослідження.

Результати дослідження. Проведений аналіз наукових праць і актуальних мистецьких практик засвідчив, що новітні прийоми формування образності в сучасній українській станковій скульптурі початку ХХІ століття найбільш виразно реалізуються у сфері малої та камерної пластики. Саме цей сегмент демонструє підвищену чутливість до оновлення пластичної мови, експериментів із матеріалом, фактурою, кольором і патиною, а також до концептуального переосмислення функції станкового твору в сучасному культурному просторі. Така тенденція узгоджується з позиціями дослідників української скульптури, які фіксують посилення ролі матеріально-пластичних чинників, символізації форми та індивідуалізації авторської мови в мистецтві кінця ХХ — початку ХХІ століття [4, с. 12–15; 14, с. 25–31].

Показовим прикладом синтезу академічної школи й новітнього образотворення є творчість Василя Корчового. У мистецтвознавчому дослідженні В. Михальчука наголошено, що індивідуальна манера митця формується на поєднанні ґрунтового знання історії мистецтва, міфологічних і культурних алюзій та високої культури пластичного моделювання. Творчі практики скульптора засвідчують активну роботу з мармуром і бронзою, де взаємодія матеріалу, живої фактури та узагальненої, емоційно насиченої форми визначає образність станкових творів. Новітність у цьому випадку проявляється не у відмові від академічної фігуративності, а в її переосмисленні через підкреслену тілесність, філософську узагальненість і відкритість до сучасної глядацької інтерпретації [10, с. 43–47].

Виразною є творча стратегія Сергія Брильова, проаналізована Ю. Романенковою у статті «Сила. Рух. Ритм: творчий інструментарій скульптора Сергія Брильова». Уже сама назва дослідження окреслює ключові категорії його пластичної мови: силу, рух і ритм. У контексті теми дослідження образність у творчості митця постає результатом активної ритмізації мас, динамізації об'єму

та фактурної розробки поверхні. Такий підхід демонструє тяжіння сучасної української станкової скульптури до енергійної пластичної форми, у якій образ функціонує не лише як зображення, а як концентрований носій внутрішнього руху та емоційної напруги [16, с. 154–160].

У межах малої станкової пластики окремих напрям репрезентує творчість Віктора Липовки. Його твори характеризуються лаконічною силуетною побудовою, врівноваженістю мас, чіткою структурною організацією форми та увагою до матеріальної виразності бронзи, граніту й мармуру. Образність у творчості митця формується через цілісність об'єму та внутрішню психологічну зосередженість пластичної форми без надмірної деталізації, з акцентом на камерному емоційному впливі. Такий підхід дозволяє розглядати його малу станкову скульптуру як приклад модернізованої академічної традиції, у якій новітні прийоми реалізуються через роботу з матеріалом, пропорціями та пластикою силуету [8].

Інший вектор розвитку репрезентує творчість Олега Пінчука, для якої характерна декоративно-узагальнена пластична мова та жанрова спрямованість. Його твори вирізняються узагальненістю силуетів, ритмічною організацією форми та орієнтацією на інтер'єрне й колекційне функціонування. Образність формується через декоративну цілісність пластики, іронічну інтонаційність та адаптивність скульптури до сучасного просторового середовища. У цьому контексті мала станкова пластика набуває комунікативної функції, перетворюючись на об'єкт взаємодії з глядачем у публічно-інтер'єрному просторі [8].

Більш концептуалізований і узагальнений тип образотворення простежується у творчості Василя Татарського. Його пластична мова тяжіє до абстрактних і спрощених форм, конструктивної чіткості та логіки об'ємно-просторової організації. Редукція деталізації, концентрація на співвідношенні мас і увага до структурної побудови об'єму дають підстави трактувати його творчість як приклад образності, що вибудовується на

принципах пластичного узагальнення та символічної лаконічності. У межах теми дослідження це свідчить про зміну парадигми художньої виразності — від детального моделювання до концептуально зосередженої пластичної форми [7].

Аналіз творчості Василя Корчового, Сергія Брильова, Віктора Липовки, Олега Пінчука та Василя Татарського дозволяє виокремити провідні моделі формування образності в сучасній українській станковій скульптурі початку XXI століття. Серед них: переосмислення академічної пластики через філософську узагальненість форми; ритмізація та динамізація об'єму; посилення ролі матеріалу й фактури як носіїв змісту; інтер'єризація та камерність малої пластики; концептуалізація та спрощення пластичної структури. Саме в цих напрямках найвиразніше проявляються новітні прийоми формування образності, що визначають своєрідність сучасної української скульптурної практики [4, с. 18–22; 14, с. 40–46].

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що новітні прийоми формування образності в сучасній українській станковій скульптурі початку XXI століття зосереджені насамперед у сфері малої та камерної пластики, яка виступає простором інтенсивного художнього експерименту. Виявлено, що оновлення пластичної мови відбувається через активну взаємодію матеріалу, фактури, кольору та патини як повноцінних образотворчих чинників, що посилюють семантичну насиченість скульптурної форми.

З'ясовано, що сучасна станкова скульптура розвивається у напрямі переосмислення академічної традиції: фігуративність зберігає значення, однак трансформується через філософську узагальненість, концептуалізацію образу та індивідуалізацію авторської пластичної мови. Доведено, що важливими формотворчими принципами стають ритмізація мас, динамізація об'єму, конструктивна чіткість композиції та камерність художнього висловлювання.

Мистецтвознавчий аналіз творчості провідних українських скульпторів засвідчив

варіативність моделей формування образності: від модернізованої академічної пластики та психологічно зосередженої камерної форми до декоративно-узагальненої жанрової системи та концептуально спрощеної абстрактної структури. Це підтверджує багатовекторність розвитку сучасної української скульптурної практики та її відкритість до синтезу традиції й новаторства.

Новітні прийоми формування образності визначаються комплексною взаємодією

матеріально-пластичних, технологічних та образно-сміслових чинників, що формують сучасну художню парадигму української станкової скульптури.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з поглибленим аналізом регіональних скульптурних шкіл, вивченням впливу нових технологій обробки матеріалів на пластичну мову творів, а також із дослідженням взаємодії станкової скульптури з простором сучасного інтер'єру та публічного середовища.

Література:

1. Базильчук Л. В., Пічкур М. О. Кераміка і скульптура малих форм : навч.-метод. посібн. Умань : АЛМІ, 2017. 112 с.
2. Гончарук В. Образ людини в скульптурній пластичності малих форм другої половини ХХ століття: творчі пошуки львівських художників-нонконформістів. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. 2021. Вип. 45. С. 124–130. URL: <https://visnyk.lnam.edu.ua/system/files/202145/visnyk-lnam-no-45-2021-volodymyr-goncharuk-124-130.pdf>
3. Гончарук В. Пластика малих форм у творчості Тараса Левківа. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип. 34(1). С. 64–70.
4. Гоцалюк А. Розвиток мистецтва скульптури в Україні (кінець ХХ – початок ХХІ століття). *Українознавство*. 2019. № 1(70). DOI: [https://doi.org/10.30840/2413-7065.1\(70\).2019.164745](https://doi.org/10.30840/2413-7065.1(70).2019.164745).
5. Денисюк О., Тамар'янська О. Володимир Чепелик і його учні: вплив та новаторство. *Вісник Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури*. 2024. № 1. С. 68–73. DOI: <https://doi.org/10.32782/naoma-bulletin-2024-1-10>.
6. Івашків Г. Пластика малих форм в інтер'єрі приміщень. *Народознавчі зошити*. 2015. № 5(125). С. 1099–1120.
7. Катаєва М. Скульптури з сенсом: у Києві пройшла виставка Василя Татарського. *Вечірній Київ*. 16 січня 2022. URL: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/60402/> (дата звернення: 07.03.2026).
8. Лисенко Л. О. Липовка Віктор Романович. *Енциклопедія Сучасної України : електронна версія / редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016 (оновл. 2017). URL: <https://esu.com.ua/article-54764> (дата звернення: 07.03.2026).*
9. Лисенко Л. О. Тенденції розвитку сучасної української скульптури. *Ювілей НАОМА: мистецький контекст в Україні ХХ століття: традиції та новації мистецтвознавчої діяльності : тези доп. Всеукр. наук. конф., присвяч. 100-річчю заснування Української академії мистецтва, 25–28 квітня 2017 р., Київ. Київ : Фенікс, 2018. С. 165–166.*
10. Михальчук В. В. «Перехрестя епох» у творчості скульптора Василя Корчового. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2022. Вип. 2. С. 43–50. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2021.2.4>.
11. Міщенко І. І. Скульптура Буковини середини ХХ – початку ХХІ століття: від соціалістичного реалізму до постмодернізму. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2019. № 4. С. 137–140. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.4.2019.191355>.
12. Никифоров А. М., Рідний О. М. З історії розвитку харківської школи скульптури. *Південноукраїнські мистецькі студії*. 2025. № 1. С. 105–110. DOI: <https://doi.org/10.24195/artstudies.2025-1.17>.
13. Одрехівський В. В. Українська скульптура ХХІ століття. *Вісник ЛНАМ*. 2017. № 31. С. 97–108.
14. Протас О. Українська скульптура ХХ – початку ХХІ століття. Київ, 2019. 312 с.
15. Рибалко С. Б. Українська скульптура малих форм у контексті японізму. *Культура України*. 2016. № 54. С. 342–351.
16. Романенкова Ю. В. Сила. Рух. Ритм: творчий інструментарій скульптора Сергія Брильова. *АРТ-платФОРМА*. 2025. Т. 12, № 2. С. 152–168. DOI: <https://doi.org/10.51209/platform.2.12.2025.152-168>.
17. Цигикало К. О. Творчі пошуки митців кийської школи скульптури кінця 1990-х – 2000-х років. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2023. Вип. 3. С. 99–106. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2023.3.13>.

References:

1. Bazyl'chuk, L. V., & Pichkur, M. O. (2017). *Keramika i skul'ptura malykh form: navch.-metod. posibn.* [Ceramics and small-form sculpture: Educational and methodical manual]. Uman: ALMI [in Ukrainian].
2. Honcharuk, V. (2021). *Obraz liudyny v skul'pturnii plastytsi malykh form druhoi polovyny XX stolittia: tvorchi poshuky l'vivs'kykh khudozhnykiv-nonkonformistiv* [The human image in small-form sculptural plastics of the second half of the 20th century: Creative searches of Lviv nonconformist artists]. *Visnyk L'vivs'koi natsional'noi akademii mystetstv*, 45, 124–130. Retrieved from <https://visnyk.lnam.edu.ua/system/files/202145/visnyk-lnam-no-45-2021-volodymyr-goncharuk-124-130.pdf> [in Ukrainian].
3. Honcharuk, V. (2020). *Plastyka malykh form u tvorchosti Tarasa Levkiva* [Small-form sculpture in the works of Taras Levkiv]. *Aktual'ni pytannia humanitarnykh nauk*, 34(1), 64–70 [in Ukrainian].
4. Hotsaliuk, A. (2019). *Rozvytok mystetstva skul'ptury v Ukraini (kinets' XX – pochatok XXI stolittia)* [Development of the art of sculpture in Ukraine (late 20th – early 21st century)]. *Ukrainoznavstvo*, 1(70). [https://doi.org/10.30840/2413-7065.1\(70\).2019.164745](https://doi.org/10.30840/2413-7065.1(70).2019.164745) [in Ukrainian].
5. Denysiuk, O., & Tamar"ians'ka, O. (2024). *Volodymyr Chepelyk i yoho uchni: vplyv ta novatorstvo* [Volodymyr Chepelyk and his students: Influence and innovation]. *Visnyk Natsional'noi akademii obrazotvorchoho mystetstva i arkhitektury*, 1, 68–73. <https://doi.org/10.32782/naoma-bulletin-2024-1-10> [in Ukrainian].
6. Ivashkiv, H. (2015). *Plastyka malykh form v inter"ieri prymishchen'* [Small-form sculpture in interior spaces]. *Narodoznachy zoshyty*, 5(125), 1099–1120 [in Ukrainian].
7. Kataieva, M. (2022, January 16). *Skul'ptury z sensom: u Kyievi proishla vystavka Vasylia Tatars'koho* [Sculptures with meaning: An exhibition of Vasyl Tatarskyi in Kyiv]. *Vechirny Kyiv*. Retrieved March 7, 2026, from <https://vechirny.kyiv.ua/news/60402/> [in Ukrainian].
8. Lysenko, L. O. (2016/2017). *Lypovka Viktor Romanovych* [Viktor Lypovka]. In I. M. Dziuba, A. I. Zhukovs'kyi, & M. H. Zhelezniak et al. (Eds.), *Entsyklopediia Suchasnoi Ukrainy: elektronna versii* [Encyclopedia of Modern Ukraine: Electronic version]. Kyiv: Instytut entsyklopedychnykh doslidzhen' NAN Ukrainy. Retrieved March 7, 2026, from <https://esu.com.ua/article-54764> [in Ukrainian].
9. Lysenko, L. O. (2018). *Tendentsii rozvytku suchasnoi ukrains'koi skul'ptury* [Development trends of contemporary Ukrainian sculpture]. In *Yuvilei NAOMA: mystets'kyi kontekst v Ukraini XX stolittia: tradytsii ta novatsii mystetstvoznachoi diial'nosti : tezy dopovidei Vseukrains'koi naukovoï konferentsii (25–28 kvitnia 2017 r., Kyiv)* (pp. 165–166). Kyiv: Feniks [in Ukrainian].
10. Mykhal'chuk, V. V. (2022). *“Perekhrestia epokh” u tvorchosti skul'ptora Vasylia Korchovoho* [“The crossroads of epochs” in the works of sculptor Vasyl Korchovy]. *Ukrains'kyi mystetstvoznachyï dyskurs*, 2, 43–50. <https://doi.org/10.32782/uad.2021.2.4> [in Ukrainian].
11. Mishchenko, I. I. (2019). *Skul'ptura Bukovyny seredyny XX – pochatku XXI stolittia: vid sotsialistychnoho realizmu do postmodernizmu* [Sculpture of Bukovyna from the mid-20th to early 21st century: From socialist realism to postmodernism]. *Visnyk Natsional'noi akademii kerivnykh kadriv kul'tury i mystetstv*, 4, 137–140. <https://doi.org/10.32461/2226-3209.4.2019.191355> [in Ukrainian].
12. Nykyforov, A. M., & Ridnyi, O. M. (2025). *Z istorii rozvytku kharkivs'koi shkoly skul'ptury* [From the history of the Kharkiv school of sculpture]. *Pivdenoukrains'ki mystets'ki studii*, 1, 105–110. <https://doi.org/10.24195/artstudies.2025-1.17> [in Ukrainian].
13. Odrekhivs'kyi, V. V. (2017). *Ukrains'ka skul'ptura XXI stolittia* [Ukrainian sculpture of the 21st century]. *Visnyk LNAM*, 31, 97–108 [in Ukrainian].
14. Protas, O. (2019). *Ukrains'ka skul'ptura XX – pochatku XXI stolittia* [Ukrainian sculpture of the 20th – early 21st century]. Kyiv [in Ukrainian].
15. Rybalko, S. B. (2016). *Ukrains'ka skul'ptura malykh form u konteksti yaponizmu* [Ukrainian small-form sculpture in the context of Japonism]. *Kul'tura Ukrainy*, 54, 342–351 [in Ukrainian].
16. Romanenkova, Yu. V. (2025). *Syla. Rukh. Rytm: tvorchi instrumentarii skul'ptora Serhii Brylova* [Power. Movement. Rhythm: Creative tools of sculptor Serhii Brylov]. *ART-platforma*, 12(2), 152–168. <https://doi.org/10.51209/platform.2.12.2025.152-168> [in Ukrainian].
17. Tsyhykalo, K. O. (2023). *Tvorchi poshuky myttsiv kyivskoi shkoly skul'ptury kintsia 1990-kh – 2000-kh rokiv* [Creative searches of artists of the Kyiv school of sculpture in the late 1990s–2000s]. *Ukrains'kyi mystetstvoznachyï dyskurs*, 3, 99–106. <https://doi.org/10.32782/uad.2023.3.13> [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 07.03.2026
 Дата прийняття статті до друку після рецензування: 01.04.2026
 Дата публікації (оприлюднення) статті: 30.04.2026



Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)